

Ove Eklund i bersån.

Barnläkare och konstnär som funnit sitt bildspråk

Vanliga människor i enkel vardag

Han har inget syfte, inget tydligt budskap. Inte är det en tillflykt när livet visar sin skuggsida heller. Hans måleri, i gränslandet mellan naivism och realism, anser han vara ett arbete som skall utföras på en avvakande yta.

Ove Eklund letar sig ner i sin källare, griper penseln och går till attack. Detta har resulterat i ett 60-tal konstverk som han nu visar i sin första separatutställning.

– Processerna kommer igång samtidigt som jag arbetar, berättar Ove Eklund över skålarne med nyplockade trädgårdshallon och lättvispad grädde. Jag tror inte att man kan sitta ner och in-

vänta Inspirationen. Den infinner sig efter hand. Att måla är som vilken annan syssla som helst. Man måste gå åstad och vara disciplinerad; börja vid en viss tidpunkt, gå hem vid en annan. Vissa dagar blir det ingenting, andra ganska mycket.

– Jag har grundmaterialet, bildytan, att utgå ifrån. Jag har en viss idé som jag konkretiserar. Ofta blir det något annat än vad jag hade tänkt från början! Då utgår jag från det nya, är lyhörd och för en dialog med det material jag arbetar i. Där ligger den konstnärliga tillväxtprocessen.

– Som amatör börjar man ofta litet försiktigt i ena hörnet och så målar man någonting som skall bli likt. Och så skall man hitta på något vid sidan av detta.

– Det är bättre att gå på materialet aggressivt och se vad det blir. Var orädd,

förkasta gärna det första för att finna en helhet.

Dyrt med oljefärgen

Numera kan Ove Eklund vara frikostig med resurserna. Det har inte alltid varit så. Ove är född på Södermalm i Stockholm och kommer från enkla hemförhållanden. Han lånade böcker på bibliotek och ritade av ur dem. Föräldrarna lät honom hållas, men oljefärgen var dyr.

– Jag hade redan på den tiden respekt för den vita bildytan, minns han. När jag som ung grabb köpte mina första oljefärger fanns det dessutom en kostnads-

---

INTERVJU

TEXT: MARITA ÖNNEBY
FOTO: ULLA MONTAN

aspekt på måleriet. Jag var väldigt sparsam med färgen, duttade med den. Bengt Lindström i Norrland hade ju aldrig det problemet. Jättedukar och färgpytsar på 15 liter och långborstar som penslar. Däri ligger hans bilduttryck och del av personligheten.

Bilder som skapar reaktion

Bildspråket är det svåraste. Det tar tid att hitta och är väl något som man inte heller skall bli färdig med, men däremot kontinuerligt utveckla. Oves strävan är stabilitet och symmetri i bilden, även om han ibland halkar in i tecknarmanér med snitsiga och svungfulla alster.

– Sådana bilder ser bra ut från början men faller samman ganska snabbt, erkänner han. Jag vill arbeta bildmässigt. Sakerna skall vara symmetriska. Det ser kanske inte ut så vid första anblicken, men mina bilder är genomtänkta. Man skall kunna vila i bilden, men jag vill inte berätta för mycket i dem. Det låser betraktaren.

När figurerna i sitt sammanhang står rätt, ger rätt uttryck och är i rätt ljus – då är verket klart. Det kan vara en gest, någon öppnar sig eller skyler sig, eller man kan fångas någonstans mitt i ett skeende som gör bilden fulländad. Den skall gärna vara dubbeltydig och ge olika upplevelser.

– Just sådana situationer arrangerar jag, säger Ove. Sådana positioner, uttryck, letar jag efter.

– Jag vill att bilderna skall tilltala och skapa en reaktion hos betraktaren.

Vanliga människor i enkla sammanhang

Både tonår och studentepok förflöt för Ove Eklund innan han kom fram till de motiv han vill arbeta med. Studentlivets politiska konformism 1968 stod han inte oberörd inför.

– Det var en ganska hård press på att allting skulle se likadant ut och det var budskapet som hade betydelse. Det var svårt att leta sig ur den fällan.

Men han fann sitt bildspråk: vanliga människor i enkla sammanhang där budskapet skall formas i betraktarens öga. Likväl valde han inte att utbilda sig till konstnär. Troligen var det (den missförstådda?) Luther!

– Det var viktigt för mig att kunna försörja mig och ha en fast lön. Jag var lite oroad för den ekonomiska osäkerhet ett fritt

yrke innebär. Därför började jag läsa medicin.

Yrken som berikar varandra

Ove Eklund arbetar som distriktsbarnläkare i Vallentuna sedan 1979. Har du fördel av de olika yrkesinriktningarna?

– Ja, de berikar varandra. Förmågan att se och vässa sitt seende har jag nytta av som kliniker. Att ta intryck och få impulser utanför det som är direkt uttalat. Det är en kunskap jag utvecklar genom måleriet.

Möter du människor och tänker: »Den blicken» eller »den formen skall jag ha med?»

– Jo, så kan det vara. Ibland framstår en bild, en färgsensation eller en formmässigt intressant rörelse hos en patient. Jag tecknar ner det omedelbart och återkommer till det.

– Dessutom jobbar jag mycket med associationer och förlitar mig på dem. Som läkare har jag nytta av det.

Fortfarande prinsessor

I höst publiceras en bok om bl a barnens sätt att teckna förr och nu. Professor Karin Aronsson i Linköping har funnit att barnen förr använde färre massmediabilder. De nyttjade lokala konventioner, t ex ritade de en kratta i stället för en hand.

– TV och tecknade serier ger barnen idag förebilder att rita mindre fotografiskt, berättar Karin Aronsson.

– Jag ser krattorna också, invänder Ove. Upp till 5–6-års ålder är barn mycket fria.

– Bekymmersamt är väl att många ungar har blivit stoppade i skolan när de suttit med tunna, blanka papper som färgen omedelbart har runnit av och där pappret har blivit bubbligt. Det är inte kul. Och det är inte lätt. Om däremot pappret svarar när man sätter färg på det så är det en helt annan upplevelse, säger Ove.

– Barn fastnar dessutom väldigt lätt i schabloner. 11–12-åringar ritade ofta seriegubbar och fastnar ofta i en och samma bild som de ritade om och om igen. Man ritade också det man blir beundrad för; kompisarna tycker att man gör snygga prinsessor och hemska gubbar.

– Fortfarande ser jag minst en gång i månaden tjejer som ritade prinsessor med krona trots att man aldrig ser en prinsessa med krona på huvudet, varken i nysskrivna sagor eller serier. Det är som om de sett tidigare generationers barnteckningar och tagit efter.

Övergången från barn- till vuxenteckning är intressant. Från början angriper barn färger och former på ett väldigt naturligt sätt. Vissa konstnärer får jobba hela livet för att hitta tillbaka till detta uttryckssätt.

Som vuxna tecknar och ritar vi väldigt mycket symboler. Skall vi rita av något ritar vi symboler för olika saker i stället för att titta på former, storlekar och relationer. Det beror ofta på att man ritar snabbt och stelt. Hjul ritar man runt oavsett om hjulet står rätt emot en eller snett.

Detta kallas att sätta samman symboler.

Det har ju visat sig att när man ber folk rita av en gubbe så ritar man en rättvänd bild och de färdiga symbolerna kopplas på hela tiden. Man fastnar i sin kunskap.

Om man i stället vänder på gubben och bilden skall ritas upp och ner är man tvungen att titta efter vad man skall rita. Då ser man inte att det är ett öra utan då är det en böj man skall göra.

När man rättvänder bilden ser man att den blivit bättre och mer naturtrogen.

Lika bilder i olika kulturer

– Vi är så stela och vågar inte släppa loss. Det är globalt och gäller alla vuxna. Påtagligt är att en del människor är utåtriktade och självsäkra men när de skall rita så är de enormt ängsliga. Rädsla för att ge ut sig. Ibland kan man inte se skillnad på en 10-åring och en 30-åringsteckningar.

– Men jag tror att man kan leta tillbaka till 6-årsåldern. I den åldern finns en frihet i färgvalet. Man målar med hela kroppen med stora rörelser. De höga ambitionerna finns inte ännu utan bara upptäckarglädjen.

– Det som också är intressant är att mönsterbilderna man gör är så lika i olika kulturslag, fortsätter Ove. Vissa mönster går igen i folkkonsten. Men ofta i olika färgmaterial.

– Jag besökte en gång ett litet hotell i Dalarna. Innehavaren hade rest i hela världen och samlat konst och konsthantverk från sina resor. Dessa hade han satt samman i huset i Dalarna. Och det passade! Där fanns till exempel handmålade tapeter från Tibet och man kunde inte tro annat än att de kom från Dalarna. De grundläggande formelementen är ändå ganska lika.

På lördag den 13 september och två veckor framåt visar Ove Eklund sin konst på Utställningssalong Strandvägen i Stockholm.

– Kanske ägnar jag konsten litet mer tid i framtiden. Men inte på heltid. Det är bra att ha en fot i det vanliga livet. Kombinationen är lyckosam, säger Ove Eklund.

Ove Eklund i ateljén.